

Katowice, 10 września 2025 r.

dr hab. Rajmund Tomik prof. AWF Katowice
Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki
w Katowicach
Katedra Turystyki i Rekreacji

Recenzja pracy doktorskiej autorstwa mgr. Jianye Li
„Motywacyjna funkcja celu aktywności fizycznej
w radzeniu sobie z pandemią COVID-19: porównanie międzykulturowe”

promotor:
prof. dr hab. Mariusz Lipowski

promotor pomocniczy:
dr hab. Dominika Wilczyńska, prof. UWSB Merito

Praca autorstwa mgr. Jianye Li stanowi zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie trzech artykułów naukowych zatytułowanych „Motywacyjna funkcja celu aktywności fizycznej w radzeniu sobie z pandemią COVID-19: porównanie międzykulturowe”. To kolejna już praca doktorska prowadzona w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku w ramach postgraduate studies „Start for Ph.D. Sport and Fitness Sciences”, która umożliwia porównania międzykulturowe, co niewątpliwie wzbogaca dorobek nauk o kulturze fizycznej w Polsce. Walorem tych badań jest też próba wyciągnięcia wniosków z ograniczeń pandemicznych, które wprawdzie są już historią, ale których efekty różnego typu pozostają dostrzegalne w społeczeństwie do dnia dzisiejszego. Zagadnienie aktywności fizycznej w radzeniu sobie z problemami psychicznymi zawsze będzie aktualne i warte naukowej refleksji.

Praca promocyjna podlegająca niniejszej ocenie obejmuje monotematyczny cykl publikacji naukowych, składający się z trzech artykułów. Podlegająca ocenie rozprawa doktorska to 100-stronny manuskrypt, napisany w języku angielskim, składający się z następujących części:

1. Wykaz publikacji naukowych stanowiących rozprawę doktorską
2. Wstęp
3. Cele i pytania badawcze
4. Procedura badawcza
5. Badani
6. Metody
7. Metody statystyczne
8. Wyniki
9. Dyskusja
10. Ograniczenia i kierunki dalszych badań
11. Wnioski
12. Bibliografia
13. Streszczenie (w języku polskim i angielskim)
14. Oświadczenie współautorów publikacji
15. Artykuły wchodzące w skład rozprawy

Na zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie trzech artykułów naukowych składają się następujące pozycje:

1. Wilczyńska, D., **Li, J.**, Yang, Y., Fan, H., Liu, T., & Lipowski, M. (2021). Fear Of COVID-19 Changes the Motivation for Physical Activity Participation: Polish-Chinese Comparisons. *Health Psychology Report*, 9(2), 138-148. <https://doi.org/10.5114/hpr.2021.105007>.
2. **Li, J.**, Wilczynska, D., Lipowska, M., Łada-Maśko, A. B., Radtke, B. M., Sajewicz-Radtke, U., Izydorczyk, B., Liu, T., Wang, Z., Lu, J., & Lipowski, M. (2024). Predictive Model of the Relationship between Appearance, Eating Attitudes, and Physical Activity Behavior in Young People amid COVID-19. *Nutrients*, 16(13), 2065. <https://doi.org/10.3390/nu16132065>.
3. **Li, J.**, Wilczyńska, D.M., Lipowska, M., Łada-Maśko, A.B., Radtke, B.M., Sajewicz-Radtke, U., Izydorczyk, B., Liu, T., Wang, Z., Lu, J., & Lipowski, M. (2025). Beyond borders: investigating the impact of COVID-19 anxiety and eating attitudes on psychological well-being and physical activity objectives in Poland and China. *Nutrients*, 17(1), 41. <https://doi.org/10.3390/nu17010041>.

Wszystkie prace zostały opublikowane w czasopismach posiadających wskaźnik Impact Factor, a ich łączna wartość bibliometryczna wynosi: 320 pkt. MEN; 11,8 IF. W oświadczeniu, podpisanym przez współautorów, Doktorant – pierwszy autor 2 publikacji, miał w nich dominujący 50-cio procentowy wkład własny. Jego udział w powstanie tych publikacji polegał na: zebraniu danych, analizie statystycznej, interpretacji uzyskanych wyników, przygotowaniu rękopisu, przeglądzie literatury. Projekt badawczy został zaakceptowany przez Komisję Bioetyczną Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego (decyzja nr 33/2020) i był częścią międzynarodowego projektu badawczego *Healthy Lifestyle or Pro-health Obsession During the Pandemic* realizowanego w AWF i S w Gdańsku.

Uznaję, że wkład Autora w powstanie zbioru prac oraz bibliometryczna wartość czasopism, w których zostały one opublikowane uzasadnia potraktowanie powyższych publikacji, jako rozprawę doktorską prezentującą ogólną wiedzę teoretyczną Kandydata w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej. Autor wykazał się umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy badawczej.

Ocena poszczególnych części dysertacji

We wprowadzeniu Autor słusznie akcentuje funkcje aktywności fizycznej uznawanej za czynnik mający korzystny wpływ na zdrowie zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Stawia tezę, że w czasie pandemii stała się ona częścią strategii radzenia sobie ze stresem, lękiem i objawami depresji, których nasilenie wynikało z obaw o zdrowie, izolacją i wymuszonym dystansem społecznym. Analizuje doniesienia naukowe dotyczące wpływu czynników psychologicznych na motywy aktywności fizycznej, rolę lęku związanego z COVID-19 i postawy wobec spożywania posiłków, uwzględniając i charakteryzując kontekst kulturowy prowadzonych badań porównując w tym aspekcie społeczeństwo Chin i Polski. Wykorzystano tu aktualne opracowania i wyniki badań. Wprowadzenie stanowi trafną teoretyczną podstawę do podjętego celu badawczego i stanowi właściwe tło dla badań własnych.

W części „3. Cele i pytania badawcze” scharakteryzowano główny cel badań, jakim było określenie wpływu takich czynników jak: lęk przed COVID-19, lęk przed negatywną oceną wyglądu i dobrostan psychiczny na motywy podejmowania aktywności fizycznej. Pytania badawcze i hipotezy zostały postawione i zweryfikowane w kolejnych artykułach. Dotyczyły one następujących zagadnień:

- związku między lękiem przed COVID-19 a motywami aktywności fizycznej w zależności od płci, wieku i różnic kulturowych (artykuł 1).
- związku między lękiem przed negatywnym wyglądem, postawami wobec jedzenia i motywacją do aktywności fizycznej (artykuł 2).
- związku między dobrostanem psychicznym, motywami aktywności fizycznej, postawami żywieniowymi a lękiem związanym z COVID-19 (artykuł 3).

W modelu teoretycznym opisywanego projektu badawczego jako zmienną niezależną przyjęto strach przed negatywną oceną wyglądu a zmienną zależną motywów aktywności fizycznej. Zmiennymi pośredniczącymi były postawy wobec jedzenia i lęk związany z COVID-19. Całość jest spójna, jasno precyzująca założenia koncepcyjne projektu badawczego. Postawiono 9 pytań badawczych tyleż hipotez, zarówno jedne jak i drugie sformułowano w sposób pozwalający na weryfikację w trakcie badań naukowych.

Badani (kolejna część), dobrani metodą losowania celowego, spełniali następujące kryteria: wiek powyżej 18 lat, narodowość polska lub chińska, brak niepełnosprawności fizycznej oraz chorób somatycznych uniemożliwiających aktywność fizyczną, studenci lub absolwenci kierunków humanistycznych i społecznych. W pierwszym artykule wzięło udział 674 osób (407 kobiet i 260 mężczyzn) (średni wiek 29,86). W drugim artykule zbadano 644 uczestników (189 kobiet i 455 mężczyzn) (średni wiek 32,69). Podzielono ich na grupy z niedowagą, prawidłową wagą, nadwagą i otyłością na podstawie wielkości ich BMI. W trzecim artykule wzięło udział 1334 badanych (kobiet 531, mężczyzn 803) (średni wiek 28,89). W pracy 1 i 3 respondenci reprezentowali dwa kraje, w pracy 2 ograniczono się do badania w Polsce.

W opisie metod badawczych zawarto informacje, że badania przeprowadzono przy użyciu następujących narzędzi badawczych:

- Inventory of Physical Activity Objectives (IPAO),
- Coronavirus Anxiety Scale (CAS),
- Fear of Negative Appearance Evaluation Scale (FNAES),
- The Eating Attitudes Test (EAT-26),
- Psychological Well-Being Scale (PWBS).

Kwestionariusze przetłumaczono na języki polski i chiński, co ważne nie pomijając potwierdzenia rzetelności i trafności wersji językowych testami Kaisera-Meyera-Olkina oraz Bartletta. Respondenci otrzymali formularz świadomej zgody oraz link do kwestionariuszy

online. Odpowiedzi na poszczególne pozycje tych kwestionariuszy były oceniane na podstawie 5-cio lub 6-cio stopniowej Skali Likerta. Dla wszystkich tych narzędzi i oddzielnie dla każdego pomiaru oszacowano poziom wskaźnika rzetelności alfa Cronbach'a, którego wartość jest na tyle wysoka, że ten parametr dla całego konceptu badawczego nie budzi zastrzeżeń. Żałuję, że kwestionariusze te nie znalazły się w dysertacji jako jej załączniki – wydaje się, że taka praktyka byłaby właściwa. Dobór kwestionariuszy uznaję także za trafny – narzędzia te są zaczerpnięte z literatury, a więc i zweryfikowane na etapie ich tworzenia. W tej części oraz następnej „Metody statystyczne” Autor szczegółowo opisuje wartości statystyczne poszczególnych etapów badań, to istotne, bo były one różne w poszczególnych artykułach. Procedura statystyczna została szczegółowo oceniona na poziomie submisji poszczególnych artykułów, jest złożona, ale bezsprzecznie narzędzia analizy statystycznej dobrane i wykorzystane zostały poprawnie. Części metodologiczna daje gwarancję, że dobór i sposób wykorzystania zastosowanych kwestionariuszy nie może budzić zastrzeżeń, metodologia zastosowana w pracy jest właściwa i pozwala na weryfikację postawionych hipotez badawczych.

Podsumowując część metodologiczną uznaję, że sformułowany przez Doktoranta cel pracy, postawione pytania badawcze i hipotezy, wykorzystane narzędzia badawcze oraz zastosowana procedura badawcza są trafne i pozwalają na analizę uzyskanych wyników badań. Kwestionariusze charakteryzują się wysokimi wskaźnikami rzetelności. Liczba badanych jest wystarczająca dla prowadzenia analiz statystycznych. Opis metod i technik badawczych jest szczegółowy i umożliwia replikowanie badań, przez osoby tym zainteresowane. Zastosowane narzędzia analizy statystycznej zostały dobrane właściwie, pozwalają one na ocenę istotności różnic pomiędzy zmiennymi i znalezienie ewentualnych zależności.

Kolejną częścią dysertacji jest rozdział „Wyniki”. Przedstawiano w tym miejscu wyniki prezentowane w trzech kolejnych artykułach cyklu stanowiącego niniejszą dysertację. Dla ilustracji wyników analiz statystycznych wykorzystano tabele oraz ryciny. Zaprezentowano tu szczegółowe analizy statystyczne dotyczące poszczególnych zagadnień, których weryfikację zapowiedziano w pytaniach i hipotezach badawczych. Uwzględniono zróżnicowanie względem płci, narodowości, wieku, wskaźnika masy ciała BMI. Poddano analizie związki pomiędzy zmiennymi. W pierwszym etapie zaprezentowano porównanie motywacji do aktywności fizycznej respondentów z Polski i Chin w aspekcie analizy lęku związanego z epidemią COVID-19. Wykazano tu istotny wpływ na poszczególne elementy

motywacji takich zmiennych jak wiek, płeć i kraj pochodzenia badanych. Następnie przedstawiono ocenę związku pomiędzy lękiem przed negatywną oceną wyglądu, zaburzeniami odżywiania a celami aktywności fizycznej, szczególnie w czasie pandemii COVID-19. Te badania przeprowadzono tylko w Polsce, uwzględniono tu wiek, płeć i wskaźnik BMI badanych. W konkluzji zauważono istotne związki lęku przed negatywnym wyglądem i postawami wobec jedzenia a celami aktywności fizycznej, różne w zależności od płci, wieku i wskaźnika masy ciała badanych. W ostatnim etapie analizie poddano efekt wpływu takich elementów dobrostanu psychicznego jak lęk związany z COVID-19 oraz postawy wobec jedzenia na cele aktywności fizycznej. Stwierdzono tu mediacyjny efekt lęku związanego z COVID-19, ale tylko w próbie chińskiej oraz różnice kulturowe, które istotnie wpłynęły na cele dotyczące dobrostanu i aktywności fizycznej. Jaka jest tego przyczyna, czy Doktorant mógłby ten aspekt zgłębić w trakcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej. Autor, który reprezentuje jedną z badanych narodowości, a z racji studiów podyplomowych zetknął się z drugą narodowością mógłby wyjaśnić z czego wynikają takie wyniki. Układ tej części „Wyniki” jest przejrzysty i przekonuje, że trzy artykuły będące przedmiotem oceny stanowią spójny i jednotematyczny cykl składający się na realizację celu badań. Podsumowując uznaję, że efekty badań przedstawiono w sposób jasny, z wyeksponowaniem najważniejszych wyników analizy statystycznej. Terminologia użyta w pracach jest poprawna, charakterystyczna dla nauk o kulturze fizycznej. Zarówno tabele, jak i ryciny są czytelne, uniknięto zbędnych powtórzeń. Opis wyników jest przejrzysty i ułatwia zrozumienie ilustrowanych wyliczeń.

W części „Dyskusja” Doktorant wyniki badań własnych konfrontuje z zagranicznymi, aktualnymi pracami naukowymi, ich dobór jest właściwy, a Autor wykazał się umiejętnością naukowej refleksji nad wynikami badań własnych.

Kolejną część dysertacji „Ograniczenia i kierunki dalszych badań”. Autor słusznie dostrzega tu ograniczenie dotyczące badanych populacji, które reprezentują jedynie określone grupy demograficzne, co może nie odzwierciedlać szerszego zróżnicowania społecznego i nie pozwala na generalizację wniosków. Widzi też możliwości przyszłych badań, takie jak wykorzystanie obiektywnych metod pomiaru poziomu aktywności fizycznej oraz uwzględnienie takich czynników jak: status społeczno-ekonomiczny, miejsce zamieszkania, dostęp do infrastruktury rekreacyjnej. To niewątpliwie mogłoby dostarczyć cennych spostrzeżeń na temat złożonych czynników motywujących do aktywności fizycznej. Dostrzegł też, i to byłoby szczególnie interesujące, że można opracować metodologię badań

wykorzystującą interwencję mającą na celu np. redukcję lęku, poprawę dobrostanu psychicznego z jednoczesnym promowaniem aktywności fizycznej. Trzymam kciuki, by takie badania kontynuował.

Opis badań kończą „Wnioski”, Doktorant w sposób syntetyczny odniósł się do kolejnych etapów badawczych, zrobił to bardzo jasno, bez odwoływania się do liczb, a jedynie przedstawiając ich właściwą interpretację, warto by w każdym z tych wniosków pokusić się o refleksję ekspercką z czego uzyskane dane wynikają, jaka jest przyczyna takich, a nie innych rezultatów.

W „Bibliografii” przywołano 40 publikacji związanych z prezentowanym problemem badawczym. Są to głównie artykuły z czasopism anglojęzycznych, najczęściej wydane w ostatnich latach.

Konkluzja końcowa

Przedstawiona do recenzji praca doktorska autorstwa mgr. Jianye Li „Motywacyjna funkcja celu aktywności fizycznej w radzeniu sobie z pandemią COVID-19: porównanie międzykulturowe” stanowi zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie trzech artykułów naukowych. W mojej ocenie spełnia ona wymogi merytoryczne zawarte w stosownych przepisach prawnych. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, a zbiór powiązanych tematycznie artykułów składający się z trzech publikacji wykazał, że Autor posiada wymaganą wiedzę teoretyczną związaną z naukami o kulturze fizycznej.

Wnioskuję do Rady Naukowej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku o dopuszczenie Kandydata do publicznej obrony rozprawy doktorskiej.